

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี

AWARD-WINNING MODEL MANAGEMENT OF LOCAL GOVERNMENT
ORGANIZATIONS ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE: CASE STUDY OF
NONTHABURI, LOPBURI, AND RATCHABURI PROVINCES

¹เศกฤทธิ์ พลเสน, ²กมลพร กัลยานมิตร,

³สถิตย์ นียมญาติ และ ⁴ทัศนีย์ ลักขณาภิชนชัช

¹Sekrit Ponlasen, ²Kamolporn Kalyanamitra,

³Satit Niyomyaht and ⁴Tassanee Lakkhanapichonchat

¹คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: ponlasen2024@gmail.com

Received: 2024-02-25

Revised: 2024-10-08

Accepted: 2024-11-09

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี (2) ศึกษาข้อเสนอแนะต่อการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี และ (3) ศึกษาแนวทางการสร้างต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 24 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการอธิบายพรรณนา ซึ่งเทียบเคียงกับแนวความคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี พบว่า มีการวางแผนเพื่อการเตรียมพร้อมอัตรากำลังพัฒนาบุคลากร สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ การวางแผนจะเป็นแบบมีส่วนร่วม มีการแบ่งงาน การประสานงานและการควบคุมภายใน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

องค์กรเป็นระบบ เปิดโอกาสบุคลากรในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น และนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ (2) ข้อเสนอแนะต่อการบริหารต้นแบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยี และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทันยุคสมัย และ (3) แนวทางการสร้างต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม 2) การคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากปฏิบัติการกิจ 3) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น 4) การมีระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร 5) การกระจายอำนาจการตัดสินใจและให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ 6) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการภายในองค์กร 7) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผย

คำสำคัญ: การบริหารจัดการที่ดี; ต้นแบบ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี

Abstract

This research objectives were (1) to study the award-winning model management of local government organizations according to good governance: a case study of Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces, (2) to study the recommendations for the award-winning model management of local government organizations according to good governance: a case study of Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces, (3) to study creating a model for the award-winning model management of local government organizations according to good governance: a case study of Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces.

The research was qualitative. The key informants in this study were administrators of local government organizations who received awards for local government organizations with good governance by the fiscal year 2023 in Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces, totaling of 24 people, using a purposive selection. The research tool was a semi-structured interviews. Data were analyzed by using a descriptive method.

The results found that (1) the award-winning model management of local government organizations according to good governance: a case study of Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces found that there was planning for preparing the workforce, developing personnel, building morale and encouragement in the workplace.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

Budget spending would take into account the benefits that people should receive, planning would be participatory. The division of labor, coordination and control within the organization was systematic, gave personnel an opportunity to make decisions and express their opinions and used modern information technology, (2) the recommendations for the award-winning model management of local government organizations according to good governance: a case study of Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces found that the organization's procurement must be in accordance with the law, spent your budget wisely. There was a management system participation, let the people participate, improving the efficiency of public service with technology and developed personnel to have the ability to keep up with the times, and (3) to study the guideline for creating a model for the award-winning model management of local government organizations according to good governance: a case study of Nonthaburi, Lopburi, and Ratchaburi provinces consisted of appropriate human resource management, consideration of the benefits that people should receive from performing mission, providing opportunities for stakeholders and people had participated in developing and solving local problems, having a good operating system within the organization, decentralizing decision-making power and allowing freedom to express creative opinions, application of information technology to management within the organization, focusing on work performance as well, transparency, verifiability and disclosure.

Keywords: Award-Winning; Model Management; Local Government Organization; Good Governance Nonthaburi, Lopburi and Ratchaburi Provinces

บทนำ

หลักการกระจายอำนาจให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นเริ่มปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนนับแต่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจของตนเอง โดยเฉพาะ รวมทั้งพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีกฎหมาย กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจขึ้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบ บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง รวมทั้งกำหนดการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้รัฐต้องให้ความสำคัญแก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์กร

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแล และจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังคงให้ความสำคัญกับหลักการกระจายอำนาจให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย (Kitikun, 2020)

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) ถือเป็นการบริหารราชการรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหาสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่และทรัพยากรธรรมชาติ ที่แตกต่างกัน หากมีการหวังพึ่งรัฐบาลกลางในฐานะที่ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั่วประเทศย่อมไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง และตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนา และเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วถึง โดยให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจต่าง ๆ ของท้องถิ่น การให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมโดยท้องถิ่น

ที่ผ่านมา การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนราชการส่วนท้องถิ่นยังมีปัญหาและข้อจำกัดที่เป็นจุดอ่อนในหลายด้าน ดังนี้ (1) การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความซับซ้อน (2) อปท. ในแต่ละจังหวัดมีชื่อซ้ำกันจำนวนมากและในพื้นที่ตำบลเดียวกัน บางพื้นที่ก็มีจำนวน อปท. มากกว่า 1 แห่ง (3) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อปท. ยังไม่มีความชัดเจน (4) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อปท. ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นฐานของชุมชน (5) หน่วยงานรัฐในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคยังคงมีบทบาทหลักในการจัดบริการสาธารณะระดับพื้นที่ (6) อปท. บางแห่งมีการทุจริต เพราะการทำหน้าที่ดูแล ตรวจสอบการดำเนินงานของ อปท. ยังมีช่องโหว่ (7) การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น (8) รายได้ของ อปท. ไม่สัมพันธ์กับรายจ่าย (9) อปท. หลายแห่งดำเนินการบริหารจัดการไม่โปร่งใส ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงบประมาณรายจ่าย การใช้จ่ายขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อประโยชน์แก่พวกพ้องของตน มีการปกปิดข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้าง (10) การบังคับใช้หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติด้านการบริหารงานบุคคลที่ไม่ตรงกัน (11) การใช้ระบบอุปถัมภ์ในการบริหารงานบุคคลของ อปท. (Phuangngam, 2016) ดังนั้น การสร้างระบบการบริหาร

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

จัดการที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศชาตินั้น ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศ (Phosri, 2020) สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

ในมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นที่มาของการปฏิรูประบบราชการเพื่อวางกรอบแนวทางการบริหารราชการไว้ว่า “การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน” และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าว เป็นไปตามกรอบทิศทางและแนวทางการบริหารราชการดังกล่าว จึงได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 5 และหมวด 7 โดยให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Nong Tin Nok Subdistrict Administrative Organization, 2023)

รัฐบาลมีความมุ่งหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคุณภาพการทำงาน ดังนั้นคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ภายใต้การดูแลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีพันธกิจหลักประการหนึ่งคือการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทิศทางการกระจายอำนาจของประเทศ จึงได้กำหนดให้มีการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อให้เป็นรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเริ่มมีการมอบรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเกิดผลสัมฤทธิ์ (Department of Local Administration Promotion, 2013) และเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการแข่งขันในการพัฒนา ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลและหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี อันจะส่งผลให้การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยริเริ่มให้มีการมอบรางวัลนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี และ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษากรณีศึกษา (Case Studies) การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ในจังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี โดยดำเนินการ ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study)

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี และทำการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือราชการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี จำนวน 24 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1.ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายการเมือง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน และ 2.ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายราชการประจำ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมกับ ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เตรียมเครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

3.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียงเลย

ขั้นตอนที่ 4 การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือราชการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ คุชกรีนินพนธ์ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี

4.2. วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviewing)

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเข้าสัมภาษณ์

2. นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเข้าสัมภาษณ์ โดยกำหนดวันที่จะไปขอเข้าสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. การสัมภาษณ์ (Interview)

3.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมกับ ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เตรียมเครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

3.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียงเลย

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายการเมือง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายข้าราชการประจำ จำนวน 24 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

4.3. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) คือ วิธีการที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต พฤติกรรม บริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์นั้น ๆ ที่ต้องการศึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ปรากฏอยู่ในพื้นที่ที่ศึกษา โดยผู้วิจัยจะเฝ้าดูอย่างบุคคลภายนอกเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือแสดงตนเป็น

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยจะนำเสนอเรียงประเด็นตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการศึกษา แล้ววิเคราะห์โดยการอธิบายพรรณนา และสรุปผลการศึกษาวิจัย พร้อมนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากร พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางแผนอัตรากำลังให้สอดคล้องเหมาะสมกับงาน จึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า รวมถึงมีการวางแผนเพื่อการเตรียมพร้อมอัตรากำลังในอนาคต ทั้งยังพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้ และทักษะ อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามความรู้ความสามารถ

2. งบประมาณ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบงบประมาณที่มุ่งการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณเน้นความคุ้มค่า โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากภารกิจนั้นเป็นสำคัญ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และการใช้จ่ายงบประมาณมีการเปิดเผยให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

3. การวางแผน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางแผนแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มต่าง ๆ และประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ในการวางแผนพัฒนาหรือแก้ปัญหาของท้องถิ่น ซึ่งองค์กรจะจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการตัดสินใจเสมอ

4. การจัดองค์การ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการแบ่งงานตามหน้าที่ของสมาชิกในองค์การ สายการบังคับบัญชาชัดเจน มีระบบการสื่อสารภายในองค์กรที่เหมาะสม การประสานงานและการควบคุมภายในองค์กรเป็นระบบ ระเบียบ จึงทำให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น

5. การสั่งการหรืออำนวยการ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารใช้ศิลปะ และความสามารถของตนเองในการชักจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การออกคำสั่งมีความชัดเจน เป็นไปตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ผู้บริหารจะเปิดโอกาสบุคลากรร่วมการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

6. เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร มีการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรได้รับการพัฒนาให้สามารถรองรับระบบงานอย่างมั่นคงและปลอดภัย บุคลากรในองค์กรทุกระดับได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรมีหลักฐานชัดเจน และเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด การใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพและใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามแผนการปฏิบัติงาน มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานต่าง ๆ ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนด้วยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

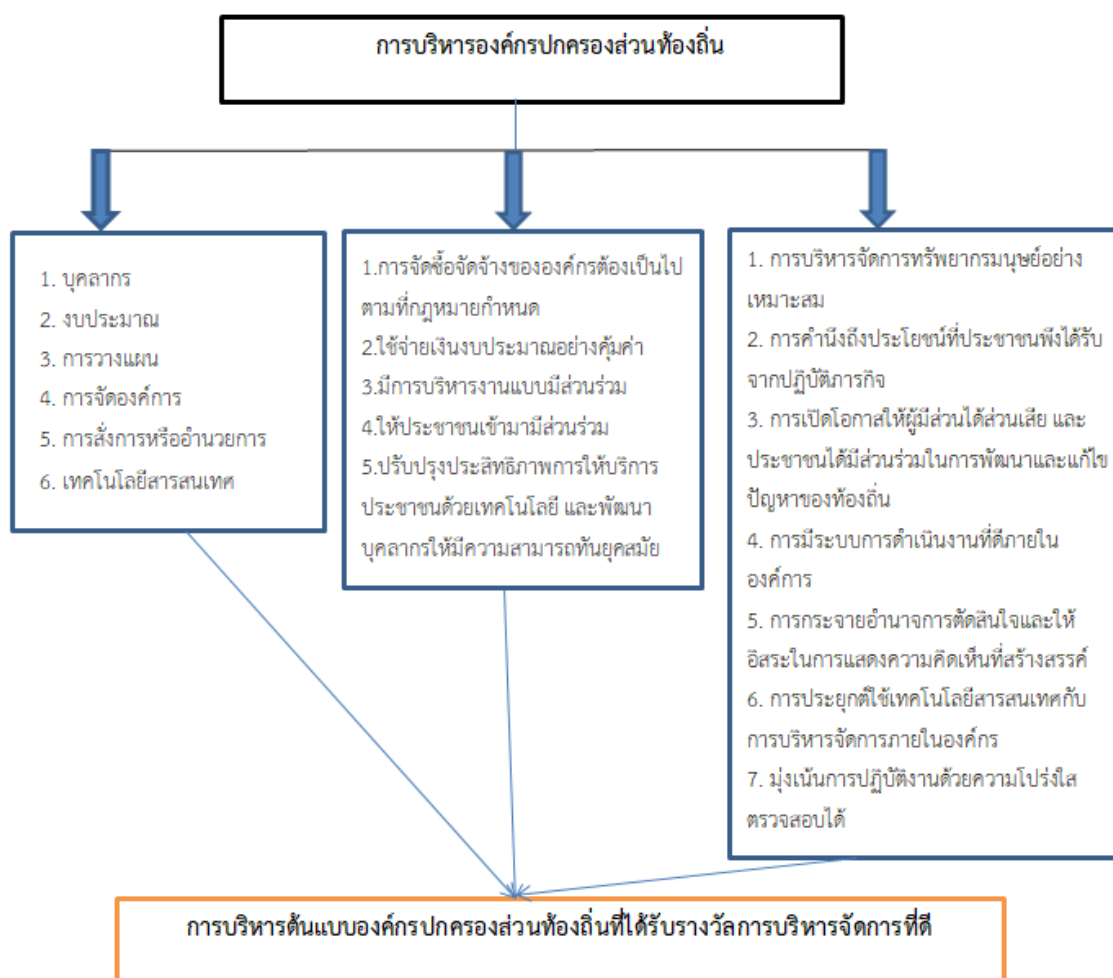
วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม 2) การคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากปฏิบัติการกิจ 3) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น 4) การมีระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร 5) การกระจายอำนาจ การตัดสินใจและให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ 6) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการภายในองค์กร 7) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผยทั้ง 7 ข้อนี้เป็นการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถที่จะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารขององค์กรตนเองให้ดียิ่งขึ้น จนสามารถได้รับคัดเลือกหรือได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในปีต่อ ๆ ไป

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี ได้ให้ความสำคัญกับการ (1) การวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมอัตรากำลังพัฒนาบุคลากร สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ การวางแผนจะเป็นแบบมีส่วนร่วม มีการแบ่งงาน การประสานงานและการควบคุมภายในองค์กรเป็นระบบ เปิดโอกาสบุคลากรในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น และนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ (2) การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ประชาชนด้วยเทคโนโลยี และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทันยุคสมัย และ (3) การสร้างต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1. การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม 2. การคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากปฏิบัติการกิจ 3. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น 4. การมีระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร 5. การกระจายอำนาจการตัดสินใจและให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ 6. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการภายในองค์กร 7) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผย ตามรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลแต่ละด้านได้ดังนี้

1. **บุคลากร** พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางแผนอัตรากำลังขององค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับงาน จึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า รวมถึงมีการวางแผนเพื่อการ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

เตรียมพร้อมอัตรากำลังในอนาคต ทั้งยังพัฒนาบุคลากรขององค์กรในด้านความรู้ และทักษะ อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตาม ความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phutthiphongchanchai, and Sanitwattanakul (2017) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา ในเขตอำเภอ เมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ควรปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทเต็มเวลาและควรมีการบูรณาการ การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง และการจัดสรรหาตำแหน่งบุคลากรให้มีความ เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่

2. งบประมาณ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบงบประมาณที่จัดสรรอย่างมี ประสิทธิภาพ การใช้จ่ายเน้นความคุ้มค่า โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากภารกิจนั้นเป็นสำคัญ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Sunthornwipat (2018) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของ ผู้บริหารเทศบาลในภาคตะวันออก บนพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผลการศึกษาพบว่า ด้าน หลักความโปร่งใส มี 3 องค์ประกอบ คือ เปิดเผยข้อมูลครบถ้วน ฟังความคิดเห็น จากทุกด้าน และตรวจสอบ ได้

3. การวางแผน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางแผนแบบมีส่วนร่วม โดยองค์กรเปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มต่าง ๆ และประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนพัฒนา หรือแก้ปัญหาของท้องถิ่น ซึ่งองค์กรจะจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการตัดสินใจเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bilkhader, and Chanchai (2019) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จการเป็นต้น แบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษา : เทศบาล ตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการ พัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือ บุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นด้วย

4. การจัดองค์การ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการแบ่งงานหน้าที่ของสมาชิกในองค์การ สายการบังคับบัญชาชัดเจน มีระบบการสื่อสารภายในองค์กรที่เหมาะสม การประสานงานและการควบคุม ภายในองค์กรเป็นระบบ ระเบียบ จึงทำให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Leklersindhu (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลในจังหวัด ภาคกลางด้วยเทคนิค 7S โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทำให้ทราบว่าบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลในจังหวัดภาคกลางด้วยเทคนิค 7S ตัวแปรทั้ง 7 ตัวของ McKinsey มีความเชื่อมโยงกันทั้งหมด ดังนั้นความเป็นเลิศขององค์กรจะเกิดขึ้นจากความเกี่ยวพันระหว่างกันของตัวแปร ทั้งหมด โดยที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับตัวแปรทั้งหมด (ด้านกลยุทธ์, ด้านโครงสร้าง, ด้านบุคลากร, ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ, ด้านระบบการปฏิบัติงาน, ด้านค่านิยมร่วม, ด้านทักษะ)

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

5. การสั่งการหรืออำนวยการ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารขององค์กรใช้ศิลปะและความสามารถของตนเองในการชักจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การออกคำสั่งจะมีความชัดเจน เป็นไปตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ผู้บริหารจะเปิดโอกาสบุคลากรในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sunthornwipat (2018) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของผู้บริหารเทศบาลในภาคตะวันออก บนพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม มี 2 องค์ประกอบ คือ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และเปิดโอกาสให้บุคลากร หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการ

6. เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร มีการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศขององค์กรเพื่อให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรได้รับการพัฒนาให้สามารถรองรับระบบงานอย่างมั่นคงและปลอดภัย บุคลากรในองค์กรทุกระดับได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rawanavik, and Yavaprapas (2022) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ผลจากการศึกษาพบว่า มีแนวทางการทำงานที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันโดยการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบูรณาการการทำงานเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาครัฐ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรมีหลักฐานชัดเจน และเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด การใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพและใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานตามแผนการปฏิบัติงาน มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานต่าง ๆ ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนด้วยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chinasan (2021) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการบริหารงานพบว่า มีลักษณะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเหมือนกันทุกแห่ง ซึ่งทุกปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานที่เป็นเลิศ โดยให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายในการทำงานร่วมกัน และสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนอย่างแท้จริง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม 2) การคำนึงถึงประโยชน์ที่

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ประชาชนพึงได้รับจากปฏิบัติการกิจ 3) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น 4) การมีระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร 5) การกระจายอำนาจการตัดสินใจและให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ 6) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการภายในองค์กร 7) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผย ทั้ง 7 ข้อนี้ เป็นการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถที่จะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารขององค์กรตนเองให้ดียิ่งขึ้น จนสามารถได้รับคัดเลือกหรือได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในปีต่อ ๆ ไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chinasan (2021) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ 1) กำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์องค์กรที่ชัดเจน 2) สร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) สร้างระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ 4) นำระบบเครือข่ายทางสังคมมาใช้ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 5) ปฏิรูปองค์กรแบบส่วนร่วมที่เหมาะสมกับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ

สรุป

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี พอสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี พบว่า มีการวางแผนเพื่อการเตรียมพร้อมอัตรากำลัง พัฒนาบุคลากร สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ การวางแผนจะเป็นแบบมีส่วนร่วม มีการแบ่งงาน การประสานงานและการควบคุมภายในองค์กรเป็นระบบ เปิดโอกาสบุคลากรในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น และนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้

2. ข้อเสนอแนะต่อการบริหารต้นแบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และราชบุรี พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยี และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทันยุคสมัย

3. แนวทางการสร้างต้นแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม (2) การคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากปฏิบัติการกิจ (3) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น (4) การมีระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร (5) การกระจายอำนาจการตัดสินใจ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

และให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ (6) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการภายในองค์กร (7) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า มีการวางแผนเพื่อการเตรียมพร้อมอัตรากำลัง พัฒนาบุคลากร สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การใช้ยารงบประมาณจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ การวางแผนจะเป็นแบบมีส่วนร่วม มีการแบ่งงาน การประสานงานและการควบคุมภายในองค์กรเป็นระบบ เปิดโอกาสบุคลากรในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น และนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้นั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ 1. ควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ และมีความเหมาะสมให้สอดคล้องกับภารกิจงาน และ 2. ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากการปฏิบัติงานของบุคลากร

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยี และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทันยุคสมัย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ 1. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และการพัฒนาท้องถิ่น 2. ควรสร้างระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และ 3. ควรกระจายอำนาจการตัดสินใจและส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า มีการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม, การคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากปฏิบัติการกิจ, การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น, การมีระบบการดำเนินงานที่ดีภายในองค์กร, การกระจายอำนาจการตัดสินใจและให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์, การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการภายในองค์กร และมุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และ 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างแนวปฏิบัติงานแบบโปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้เป็นวิถีปฏิบัติของบุคลากรในองค์กร

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี โดยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

2.3 ควรศึกษาการบริหารต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ของจังหวัดอื่นๆ

References

- Bilkhader, P. & Chanchai, M. (2019). *Critical Success Factors of Being a Model of Local Government Organizations with a Reward of Excellent Administration: a Case Study of Prik Municipality Sadao District, Songkhla Province* (Research Report). Songkhla: Songkhla Rajabhat University.
- Chinasan, A. (2021). The Administration Of Local Administrative Organizations Excellent In Accountability And Encouragement On Citizens Participation: A Case Study Of Local Administration In Nakhornratchasima. *Research Community and Social Development Journal*, 15(1), 83-93.
- Department of Local Administration Promotion. (2013). *Manual for preparing local development plans. strategic plan Develop a three-year development plan action plan and monitoring and evaluation*. Bangkok: Department of Local Government Promotion.
- Kitikun, P. (2020). *Decentralization to local areas: Organization of public services. Local government*. Retrieved February 17, 2020, from https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dllink.php?nid=71420&filename=house2558_2
- Leklersindhu, S. (2019). Management of Local Administrative Organizations In Central Province. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 13(3), 41-51.
- Nong Tin Nok Subdistrict Administrative Organization. (2023). *Project to reduce steps. and time period for permission to be granted Construction of buildings to meet the needs of the people Fiscal year 2023*. Chachoengsao: Nong Tin Nok Subdistrict Administrative Organization.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

- Phosri, T. (2020). *Applying the principles of good governance in the management of administrators of educational institutions under supervision Secondary Educational Service Area Office, Area 29. Bua Bundit Educational Administration Journal*, 20(4), 67-77.
- Phuangngam, K. (2016). *Local government in Thailand: principles and new dimensions in the future*. (9th ed.). Bangkok: Foundation for the Promotion of Local Government. Local government.
- Phutthiphongchanchai, T., & Sanitwattanakul, J. (2017). *Good governance efficiency of local government organizations: a case study in Mueang Buriram District Buriram Province*. (Master's Thesis). Buriram Rajabhat University. Buriram.
- Rawanavik, K. & Yavaprapas, S. (2022). Good Management Of Local Administrative Organizationsin Thailand. *MCU Journal of Social Development*, 7(3), 123-136.
- Sunthornwipat, A. (2018). *Development of municipal management models for municipal administrators in the eastern region On the basis of good governance*. (Doctoral Dissertation). Burapha University. Chonburi.